

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitulvm XXXVIII. Officii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

cium aut dignitatem, non debet appellari v. g. Parochus, Abbas, &c. sed qui pro Parocho, Abbate, &c. se gerit.

2. *Non professus non potest in Abbatem seu Prælatum regularem assumi.*

1. **NOTANDVM I.** Malè promotus, siue intrusus ad beneficium, aut dignitatem, non debet appellari v. g. Parochus, Præpositus, Abbas (ne quis in eum consentire, aut promotionem eius approbare videatur) sed qui pro Parocho, Præposito, Abbate se gerit, vti hîc dicitur.

2. **NOTANDVM II.** Non potest aliquis simul professionem in Ordine facere, atque in Abbatem, seu Præpositum regularem eligi, aut assumi: sed qui eligitur, iam antè professus esse debet. Ita hîc iuncto c. cum in Magistrum 49. hoc tit. Ratio affertur in textu huius c. Quia religiosum statum purè ob Dei honorem, seu diuini obsequij causâ, amplecti oportet, non spe Prælaturæ, aut dignitatis. Quod si id in pactum deducatur, *Profiteor religionem, vt in Abbatem eligar*, simonia committitur, ideòque irrita est talis electio, c. vlt. de pactis.

CAPITVLVM XXXVIII.

Officii.

PARAPHRASIS.

In Monasterio quodam Conuentuales non poterant Ordinis sui personam idoneam, pro loci eius conditione, reperire ad prælaturam: quare viro cuidam nobili persuaserunt, vt filium suum prudentiâ insignem ad Religionem suscipiendam induceret, nullâ tamen spe factâ patri de eligendo filio in Abbatem. Paruit pater, filiumque induxit ad Religionem, qui paulò post à Monachis in Abbatem electus fuit; cuiusque electio ab Apostolicæ Sedis Legato confirmata. Sed dubitatum postea fuit, num id rectè à Legato actum fuerit, an verò cassanda sit electio, non obstante, quòd electus canonico iuramento purgare se paratus esset, nullâ se am-

bitione ad professionem faciendam indictum fuisse; & si cassanda electio sit, trum denuò eligi possit? Respondet Innocentius Papa; Electionem illius, qui paulò antè habitum religiosum assumpserat, irritam esse; cum non deceat aliquem magistrum fieri, priusquam discipulus fuisset: sed posteaquam in regula Ordinis sufficienter instructus fuerit, tum si necessitas, vel euidentis Monasterij utilitas postulet, purgatione canonica ab ipso receptâ, in Abbatem assumi posse.

S Y M M A R I V M.

1. *Professionem in Religione edens spe assequenda Prælatura, si eligatur in Prælatum, electio reprobari potest.*
2. *Non eligendus, nisi instructus in regula & disciplina Ordinis.*
3. *Damnabiles sunt Religionum Prælati, qui Ordinis sui regularum, statutorum, ac probatarum consuetudinum normam acquirere, & in prompta memoria tenere in postremis habent; temporalium cura se totos penè immergentes.*
4. *Nullum iure canonico, per se loquendo, inter professionem & Professionem ad Prælaturam regularem definitum temporis spatium est; per accidens tamen improbari potest electio eius, qui nouiter professus fuit.*
5. *Legatus Summi Pontificis iure antiquo potuit, non autem nouo potest dispensare, vt qui professionem regularemque expressam, post annum probationis continuum exactum non edidit, in Abbatem eligatur.*

NOTANDVM I. Qui professionem in Religione edit ob spem assequendæ Prælaturæ, eo ipso indignum se ostendit, vt proinde eligi non debeat, & electio reprobari possit. Ita sumitur ex textu c. quando Pontifex purgationem exigit, quòd nullâ ambitione inductus fuerit; & tradit Abb. hîc n. 2. argum. c. in scripturis 9. causa 8.

q. i. cuius rubrica, seu summa c. sic se habet: *Locus regiminis sicut desiderantibus est negandus, ita fugientibus est offerendus.*

2 NOTANDUM II. Prius aliquis in regula & disciplina Ordinis instructus esse debet, quam in Prælaturam eligatur. Non enim expediat, nec decet aliquem magistrum fieri, qui vix discipulus esse cœpit, iuxta monitum S. Hieronymi in epist. 4. ad Rusticum. relatum in causa 16. q. 1. c. 26. 27. *Multo tempore discite, quæ postmodum doceas: Et iterum: Ne miles, antequam tyro, ne prius magister sis, quam discipulus.* Consentit c. miserum 4. d. 61. & c. cum in magistrum 49. hoc tit.

3 Damnabiles itaq; sunt Religionum Prælati illi, qui Ordinis sui regularum, statutorum, ac probatarum consuetudinum notitiam acquirere, & in prompta memoria tenere, in postremis habent; temporalium rerum administrationem se pænè totos immergentes: Cum tamen in his, videlicet temporalibus, non salus Monasterij, Collegij, aut domus regularis consistat; sed in regularum, seu disciplinæ regularis observatione: quæ si vigeat, temporalia, secundum Dei providentiam, atque promissionem factam fidelibus suis, ijs maxime, qui divino eius obsequio penitus se mancipaverunt, nunquam deesse poterunt, Matth. cap. 6. vers. 24. & sequentibus.

4 QVÆSTIO est, Quantum temporis intercedere debeat, ut aliquis post editam professionem, Abbas aut Præpositus regularis eligi possit? In primis observari debet discrimen inter ius antiquum, & quo hodie utimur, post Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. de Regular. Nam iure antiquo prohibitum quidem erat, ne ante exactum probationis annum facile aliquis ad professionem admitteretur, c. ad Apostolicam 16. de Regular. tamen professio valebat, uti etiam ex hoc c. colligitur: Iure autem nouo professio irrita est. Nunc respondeo ad quæst.

Nullum iure canonico, per se loquendo, inter professionem & Professi electionem temporis spatium definiri, teste Innoc. hic n. 2. ubi ait, quosdam dicere, quod in ea-

dem die, quæ sit monachus, potest eligi in Abbatem; per accidens tamen, quia plerumque paruo temporis spatio necessaria rerum notitia, ac virtutis perfectio, quæ ad Ordinis Prælaturam requiritur, obtineri non solet, improbari potest electio eius, qui noviter professus fuit: sed cum dicto discrimine; si enim, spectato iure antiquo, aliquis non anno integro, sed paruo tempore, verbi gratia, vno mense, in Religione versatus, in Abbatem electus fuerat, irrita censeri debuit electio, ob præsumptionem, quod ob imperitiam, seu defectum notitiæ eorum, quæ ad regulam Ordinis spectant, idoneus non esset. At verò iure nouo, cum annus probationis exactus esse debuit, valebit electio, argument. etiam huius capit. quando Pontifex facultatem concedit, eundem, qui malè electus fuerat, vacante eadem Prælaturâ, adeoque intra trium mensium spatium, ob ecclesiæ necessitatem (si interea ritè instructus fuerit) denuò eligendi. Ad Superiorem tamen, priusquam electionem confirmet, examinare pertinebit, num persona idonea, & in Constitutionibus Ordinis instructa sit; & si defectum reperiat, electionem cassare.

Exinde solui potest altera QVÆSTIO, quam hic mouent Interpretes, num Apostolicæ Sedis Legatus in hoc casu dispensare possit? Videtur enim negandum argum. huius cap. eamque partem videtur secutus Imola hic n. 6. Sed Respondeo & Dico I. Spectato iure antiquo, adeoque in casu huius c. Legatus ex rationabili causa permittere potuit, ut Religionem ingressus, ante exactum anni spatium non tantum profiteretur, sed etiam in Abbatem eligeretur; dummodò competenter in regula Ordinis instructus videretur: Ita sumitur ex hoc ipso c. & cit. c. ad Apostolicam, ver. non passim, & ver. quoslibet indifferetè. At verò, ut regulam nondum professus Abbas crearetur, non videtur alius, præter Pontificem, etiam olim, saltem post editam Clem. 1. hoc tit. permittere potuisse, sicuti cum Gl. hic ver. in cõnienti. vers. Sed quare non potuit, docuit Abb. n. 4. Imola cit. n. 6. Gl. supra cit. Clem. 1. ver.

ver. eligatur, contra Compostell. quem refert & non improbat Baldus hic n. 2. Sed neque permittere poterat Legatus, ut statim post ingressum Religionis, interiecto paruo tempore, in quo experimenta & notitiam rerum necessariam capere aliquis non potuit, etiam emissâ professione eligeretur: cum neque ipse Pontifex, quamuis urgente necessitate, id concedendum esse duxerit.

Dico II, Spectato iure nouo, dispensare non potest Legatus, alijsue Papâ inferior, ut qui professionem regulæ, eamque expressam, post annum probationis continuum exactum, non edidit, in Abbatem eligatur, iuxta Trid. Concil. sess. 25. cap. 21. de Regular. At verò mox post professionem, nõ opus videtur esse dispensatione, sed interdum causæ cognitione, & approbatione, ne electio, tanquam facta de persona minùs experta & idonea, oppugnari queat.

CAPITVLVM XXXIX.

Illa.

PARAPHRASIS.

Innoc. III. Papa confirmat quandam electionem tanquam canonicam, nõ obstante, quòd quidam Electores, excommunicatione simplici, siue minore, videl. eâ, quæ ob communicationem cum excommunicato contrahitur, affecti fuerint: Addit verò ad cautelam, si aliquis exinde defectus in electione interuenisset, se eum ex plenitudine potestatis supplere.

SYMMARIVM.

1. Excommunicatio minor non priuat aliquem iure electionis.
2. Priuat autem excommunicatio maior, & quidem non tantum passiuâ, sed etiam actiuâ.
3. Electoribus absque necessitate & protestatione admittentibus excommunicatum non toleratum ad electionem, electio ex communi DD. sententia irrita est.

4. Si in electione, aut alio actu sine contractu defectus aliquis ex possumis inuis constitutione pendens interueniat, Princeps, qui in spiritualibus est Rom. Pontifex, ex plenitudine potestatis eum supplere potest, quâ tamen vti non est censendus cum prauicio terrij.

NOTANDVM I. Excommunicatio minor non priuat aliquem iure electionis. Ita colligitur ex hoc c. & docent DD. communiter, cum Gl. in not. Ratio est: Quia minor excommunicatio, quæ & simplex appellatur, non priuat hominem communicatione fidelium, sed tantum participatione Sacramentorum, c. vlt. de cler. excomm. ministrante: Vbi tamen additur, quòd talis eligi non debet, adeò, ut si scienter electus fuerit (id est, sciens suam excommunicationem, sicuti explicauit Theol. moral. lib. 7. tr. 5. p. 2. c. 3. n. 5.) eius electio irritanda sit.

De maiore autem excommunicatione, quòd repellat hominem ab electione, non tantum passiuâ, sed etiam actiuâ, colligitur ex c. cum dilectus 8. vbi id docuit not. 4. & 5. de consuet. & c. cum inter 16. vbi id docuit not. 7. hoc tit. & tradunt Doctores in c. vlt. Ne Sede vacante in 6. per eum textum.

Hic autem, & in supra cit. c. vlt. & in 1. vlt. de Procurator. disputant, num electio irrita sit, si Electores absque necessitate, & protestatione, secum ad eligendum admittant excommunicatum non toleratum: Et plerique affirmant, uti videre licet apud Innoc. hic n. 3. Abb. n. 7. Suarez de censur. disp. 14. sect. 2. n. 13. & seqq. qui denique propter auctoritatem DD. & textum cit. c. vlt. eandem sententiam sequendam esse existimat. Veruntamen cum hæc electionis nullitas nusquam expressa sit, ideo contrarium defendit P. Ægidius Coninck tom. 2. de Sacram. disp. 14. dub. 10. n. 93. ita tamen, ut Superior in pœnam, eiusmodi electionem rescindere possit. Sed agam de hac quæst. ex instituto in cit. c. vlt. Ex hoc autem c. pro communi sententia arbitror coniecturam capi posse; Cum enim Pontifex quodammodo indubium reuocet, num electio exinde